

Pensioenfonds

Zorg & Welzijn

Klimaatplan

Augustus 2026

Inhoud

Duurzaamheid binnen ons beleggingsbeleid	3
1. Ontwikkelingen, voortgang en evaluatie	6
2. Waarom een klimaatplan?	8
3. Welke klimaatdoelen streven wij na?	9
4. Hoe beperken we de negatieve effecten op het klimaat?	14
5. Hoe zet PFZW haar rol als investeerder in?	15
6. Eigen bedrijfsvoering	17
7. Verantwoording & monitoring	19
Bijlagen	20

Duurzaamheid binnen ons beleggingsbeleid

Voor een goed pensioen is de premie die onze deelnemers en werkgevers betalen lang niet voldoende. Daarom beleggen we de premie. Bij de keuze van onze beleggingen kijken we naar het rendement en risico op de lange termijn. Om op de lange termijn waarde toe te voegen wegen we ook duurzaamheid mee bij al onze beslissingen.

“Onze aandacht voor duurzaamheid komt voort uit onze plicht om goed te zorgen voor het pensioengeld van onze deelnemers.”

Duurzaamheid is op twee manieren belangrijk voor PFZW:

1. Mens en milieu hebben invloed op de **financiële prestaties** van onze beleggingen. Denk hierbij, bijvoorbeeld, aan klimaatverandering. De opwarming van de aarde kan de productie van ondernemingen verstoren. En bedrijven die niet snel genoeg met de tijd meegaan zijn mogelijk geen goede beleggingen op de lange termijn. Daarom nemen we duurzaamheidsrisico's mee in onze beleggingsbeslissingen.
2. De bedrijven waar we in beleggen hebben een **invloed op mens en milieu**. Staal is, bijvoorbeeld, onmisbaar in onze maatschappij. We maken er bruggen, schepen, en auto's mee. Maar bij de productie van staal komt nog veel uitstoot vrij. Deze uitstoot draagt bij aan de opwarming van de aarde.

PFZW heeft een duurzaamheidsraamwerk dat bestaat uit drie onderdelen: insluitingscriteria, positieve bijdrage, en impact beleggingen.

Insluitingscriteria

We beleggen alleen in ondernemingen die voldoen aan onze insluitingscriteria. We houden daarbij rekening met de voorkeuren van onze deelnemers. Zo past tabak niet bij de waarden van onze deelnemers uit de sector zorg en welzijn. Daar beleggen we niet in. Verder kijken we ook naar het gedrag van ondernemingen en overheden. Dit is deels wettelijk bepaald.

Positieve bijdrage

PFZW heeft baat bij een stabiele economie en een gezonde samenleving. We vergroten onze positieve bijdrage door een deel van onze beleggingen in lijn te brengen met de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties, de SDG's. Hierbij kijken we of bedrijven omzet halen uit producten of diensten die bijdragen aan deze doelen.

Op het gebied van klimaat hebben we een specifiek doel: een net zero beleggingsportefeuille in 2050. Zo dragen we als pensioenfonds bij aan de doelen in het Klimaatakkoord van Parijs.

Impact beleggingen

We beleggen graag in bedrijven die naast een goed rendement ook een bijdrage leveren aan een betere wereld. In het bijzonder bedrijven en projecten die het verschil kunnen maken. Dit gaat één stap verder dan positieve bijdrage omdat we sturen op meetbare impact. Zo willen we met impact beleggingen voor het thema klimaat bijdragen aan het vermijden van 15Mt CO₂ in 2030.

Focusthema's

PFZW vindt alle SDG's belangrijk, maar brengt verdere focus aan door zich te richten op drie thema's: mens & gezondheid, klimaat, en natuur & biodiversiteit. Deze focusthema's zijn het meest relevant vanwege wet- en regelgeving, financiële relevantie, en deelnemersvoorkeuren. In dit document richten we ons op het focusthema klimaat.

Zie ons [Beleggingsbeleid 2030](#) voor meer informatie.

Het Klimaatplan samengevat

Een portefeuille die bijdraagt aan het realiseren van een wereld met netto nul uitstoot in 2050

Welke doelen streven we na?

Hoe gaan we de doelen bereiken?

Positieve bijdrage

- **50% absolute CO₂-reductie** van Scope 1 en 2 emissies tussen 2019 en 2030 voor de aandelen-, krediet- en vastgoedportefeuille.
- **30% SDG-beleggingen in 2030.** Hier kijken we naar alle SDG's, waaronder de klimaat SDG's 7, 11 en 13.

Verhogen van het percentage **Paris alignment** via engagement met verbeteraars, portefeuille- en managersselectie.

Meer beleggingen selecteren die classificeren als Sustainable Development Investment (SDI).

Impact

- **15 Mt aantoonbaar vermeden CO₂** middels impact-beleggingen in 2030. Deze moeten bijdragen aan de wereldwijde energietransitie.

Beleggingen selecteren die een positieve, intentionele en meetbare impact hebben op de energietransitie.

Insluitings-criteria

- Niet meer beleggen in producenten van **steenkool, teerzandolie, Arctisch olie en gas, en niet Paris aligned fossiele brandstofproducenten.**

Minder alloceren naar bedrijven die de energietransitie negatief beïnvloeden.

1. Ontwikkelingen, voortgang en evaluatie

1.1 Ontwikkelingen

De opwarming van de aarde neemt toe en de effecten van klimaatverandering laten zich in toenemende mate zien. In het klimaatakkoord van Parijs hebben landen afgesproken om de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder de 2°C met het streven om, waar mogelijk, de 1,5°C te benaderen. Deze afspraak dient ervoor te zorgen dat de planeet leefbaar blijft en de gevolgen van klimaatverandering beperkt.

Temperatuurstijging in 2025

In de afgelopen jaren is de opwarming van de aarde verder toegenomen en zijn de effecten hiervan steeds vaker zichtbaar. Verschillende (klimaat) instituten waaronder Copernicus en NASA rapporteren een gemiddelde temperatuurstijging tussen de 1,2°C¹ en 1,4°C² voor het jaar 2025 relatief aan het pre-industriële tijdperk. Op dit moment stevenen we af op een opwarming van de aarde tussen de 2,2°C en 3,4°C hetgeen de leefbaarheid van deze planeet tijdelijk en permanent kan veranderen.³

1. [Climate Change - NASA Science](#)
2. [GCH2025-full-report.pdf](#)
3. [IPCC_AR6_SYR_LongerReport.pdf](#)
4. CO₂-intensiteit meet de tonnen CO₂e uitstoot per euro omzet. CO₂e staat voor CO₂-equivalenten en is een meeteenheid die het broeikaseffect van de andere broeikasgassen zoals methaan en stikstof omrekent naar de equivalente hoeveelheid CO₂.

Ontwikkelingen van 2025

Klimaatactie van overheden en bedrijven is in 2024 en 2025 afgenomen en als een gevolg is ook het ambitieniveau van de financiële sector gedaald. De terugtrekking uit het Parijsakkoord van Amerika, de anti-ESG beweging die wereldwijd terrein won, het terugdraaien van duurzaamheidswetgeving en de mogelijke afzwakking van beleid in Europa hebben ook effect op onze beleggingsportefeuille. De mogelijkheden om te beleggen in bedrijven die aansluiten bij onze ambitie zijn beperkter.

1.2 Voortgang

In ons Beleggingsbeleid 2025 hebben we klimaatdoelen gesteld voor 2025 en we staan graag stil bij de realisatie van deze doelen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de doelen en de eindstand.

Type doel	Categorie	Doel	Realisatie	Gehaald?
CO ₂ -intensiteit ⁴ reductie	Aandelen	-30%	-60%	✓
	Krediet	-20%	-40%	✓
Beleggingen met een CO ₂ -reductiedoel op scope 1 en 2 in lijn met het Parijsakkoord	Beursgenoteerd vastgoed	60%*	69%	✓
	Privaat vastgoed	40%**	73%	✓
	Infrastructuur	60%	62%	✓
SDG	Totale portefeuille	20%	24%	✓

* Dit geldt voor het actief beheerde deel van de portefeuille (50%)

** Deze doelstelling geldt voor 60% van de portefeuille. Voor de overige 40% met structuren met gelimiteerde looptijden was het niet mogelijk om voor 2025 Paris alignment te meten.

Alle doelen voor 2025 hebben we gerealiseerd. Ook rapporteren we inmiddels de emissies van onze staatsobligatie en hypotheekportefeuille, hebben we het engagement traject met de olie en gas sector afgerond, en zijn we engagement gestart met grootverbruikers van energie.

In onze [Klimaatrapportage](#) is te lezen hoe we omgaan met klimaatgerelateerde risico's.

1.3 Evaluatie

Periodiek evalueren we ons klimaatbeleid op basis van zowel interne voortgang als externe ontwikkelingen, om de effectiviteit van ons beleid te verbeteren. De afgelopen periode hebben we geleerd dat het reduceren van de portefeuille emissies zich niet direct vertaalt naar een reductie van de wereldwijde emissies. Het is daarom belangrijk om een bredere set aan instrumenten in te zetten om zo via verschillende kanalen bij te dragen aan de klimaatdoelen.

Imperfecte maatstaf

We hebben geleerd dat de portefeuille emissies een nuttige, lange-termijn indicator van voortgang zijn, maar ze vormen een imperfecte maatstaf voor het selecteren van bedrijven die daadwerkelijke bijdragen aan het reduceren van wereldwijde emissies. Portefeuillebedrijven bevinden zich in verschillende fasen van de transitie, wat niet volledig tot uiting komt in een CO₂-cijfer. Ook zijn er producten en activiteiten nodig voor de energietransitie die op dit moment nog een relatief hoge uitstoot hebben. Dit geldt bijvoorbeeld voor de metalen- en materialensector, zoals lithium voor batterijen in elektrische auto's en staal voor windmolens.

Absolute CO₂-doelstelling

Onze absolute CO₂-doelstelling blijft staan, maar we gaan een alternatieve methode onderzoeken om de doelstelling te realiseren. We verkennen sturing op basis van Paris alignment en focussen hierbij op het selecteren van bedrijven met concrete doelen en plannen om hun uitstoot in lijn te brengen met een netto nul in 2050 scenario⁵. Op termijn bekijken we ook of ze de daad bij het woord voegen en hun emissies daadwerkelijk dalen.

Paris alignment op basis van NZIF 2.0

De Paris alignment methode maakt gebruik van het [Net Zero Investment Framework](#) (NZIF) 2.0 welke de mate van Paris alignment van de portefeuille kan meten. Op basis van het NZIF 2.0 bepalen we de mate van Paris alignment door bedrijven te classificeren in (1) not aligning, (2) committed, (3) aligning, (4) aligned, of (5) achieving net zero. Voor elke categorie zijn criteria vastgesteld waar een onderneming aan moet voldoen. De focus komt te liggen op het verhogen van het percentage bedrijven in de portefeuille dat aan de criteria voor (3) aligning, (4) aligned en (5) achieving net zero voldoet. Dit doen we door middel van kapitaalallocatie en engagement met verbeteraars om bedrijven (verder) aan te zetten tot verduurzaming.

5. Om de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5°C in 2100 zijn verschillende scenario's mogelijk. Een van deze scenario sets is het scenario waarin de wereldwijde emissies in 2050 netto nul zijn. De IPCC laat in het [Global Warming of 1,5°C](#) rapport (pg. 100) zien dat er 44 paden zijn om dit te realiseren.

2. Waarom een klimaatplan?

PFZW wil bijdragen aan het realiseren van de doelen van het Parijsakkoord en streeft naar **een beleggingsportefeuille die bijdraagt aan het realiseren van een wereld met netto nul uitstoot in 2050**. Om deze ambitie kracht bij te zetten heeft PFZW de volgende commitments ondertekend:

- Het Paris Aligned Net Zero Asset Owner (PAII) Commitment, en
- Het Klimaatcommitment Financiële sector.

Dit reden om bij te dragen is tweeledig. Enerzijds, streeft PFZW er naar om een goed pensioen uit te betalen, nu en in de toekomst. Wij geloven dat een goed pensioen alleen mogelijk is in een leefbare wereld⁶ waarin de effecten van klimaatverandering beperkt blijven. Anderzijds, vormt klimaatverandering ook een systeemrisico dat in de vorm van fysiek- of transitierisico de waarde van de beleggingen en daarmee het pensioenresultaat kan aantasten.

Onze ambitie: netto nul uitstoot in 2050

Wanneer de wereldwijde uitstoot in 2050 netto nul is, streeft PFZW ernaar dat ook de uitstoot van de portefeuille netto nul is. Alle broeikasgasemissies (scope 1, 2 en 3) waarvoor PFZW als belegger verantwoordelijk is, zijn dan gereduceerd tot netto nul. Dit betekent een reductie richting de 100%. Het is mogelijk dat bepaalde emissies niet volledig te reduceren zijn, bijvoorbeeld wanneer het in 2050 niet gelukt is om staalproductie volledig te decarboniseren. Als dit het geval is, gaan we op zoek naar een manier om deze portefeuille emissies te compenseren.

Klimaatdoelen

Om onze ambitie te realiseren en de positieve bijdrage van de portefeuille te vergroten, hebben we een aantal doelen gesteld:

- 50% absolute CO₂-reductie van scope 1 en 2 voor aandelen, krediet en vastgoed tussen 2019 en 2030.
- In 2030 draagt 30% van het belegd vermogen van PFZW bij aan SDG's.
- In 2030 is er 15 megaton CO₂ aantoonbaar vermeden via impact investeringen.

Deze doelen evalueren we periodiek, we monitoren en rapporteren over de voortgang in onze klimaatrapportage, en stellen de doelen bij wanneer externe ontwikkelingen de ambities inhalen, zowel in positieve als negatieve zin. In het volgende hoofdstuk gaan we nader in op bovenstaande doelen.

Insluitingscriteria

Aanvullend beleggen we niet meer in ondernemingen die via hun producten of activiteiten onnodige klimaatschade veroorzaken:

- Ondernemingen die meer dan 5% van de omzet halen uit de productie van steenkolen. Dit geldt ook voor ondernemingen die meer dan 30% van de omzet halen uit elektriciteitsopwekking door steenkool.
- Teerzandondernemingen én bedrijven die olie en gas winnen in het Noordpoolgebied en hier meer dan 1% van hun omzet mee verdienen.
- Beursgenoteerde olie- en gasbedrijven die niet Paris-aligned zijn.

6. Een wereld waarin de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals) van de Verenigde Naties zijn bereikt.

3. Welke klimaatdoelen streven wij na?

3.1 Absolute CO₂-reductie

PFZW heeft het doel om de absolute CO₂-voetafdruk van scope 1 en 2 van de beursgenoteerde aandelen-, krediet- en vastgoedportefeuille met 50% te verlagen tussen 2019 en 2030.⁷ De CO₂-voetafdruk van de beleggingen moet omlaag om deze in lijn te brengen met het Klimaatakkoord van Parijs.⁸ Tot op heden is de datakwaliteit van scope 3 ontoereikend waardoor we deze emissies niet op een betrouwbare manier kunnen meten en reduceren, zie bijlage voor m  er informatie.

CO₂-compensatie

Om de CO₂-reductiedoelstelling te halen, maakt PFZW geen gebruik van CO₂-compensatie door middel van carbon credits of offsets.⁹ Carbon offsets zijn oplossingen die actief broeikasgassen verwijderen uit de atmosfeer en deze opslaan. PFZW erkent dat carbon offsets een belangrijke rol kunnen spelen op de weg naar netto nul. We monitoren daarom de ontwikkelingen, zie bijlage voor meer informatie.

Paris alignment

Om de absolute CO₂-reductie en verdere verduurzaming van de portefeuille te realiseren, passen we de Paris alignment methode van het Net Zero Investment Framework (NZIF) 2.0 toe. Voorheen maakten we gebruik van (1) een doelstelling op CO₂-intensiteit voor aandelen en krediet en (2) een doelstelling op het percentage beleggingen met een CO₂-reductiedoelstelling voor scope 1 en 2 voor vastgoed, infrastructuur en private equity. In de transitieperiode waarin we de Paris alignment methode onderzoeken, vervangt deze aanpak de twee typen doelen.

Definitie Paris alignment

Paris alignment definiëren we als de mate waarin een belegging in lijn handelt met een 1,5  C reductiepad. Het NZIF 2.0 hanteert vijf categorieën van alignment die verschillende fasen van volwassenheid aanduiden ten aanzien van klimaatstrategie en CO₂-uitstoot:

3. Not aligning,
4. Committed to aligning
5. Aligning to a net zero pathway,
6. Aligned to a net zero pathway, en
7. Achieving net zero.

Daarnaast zijn er ook beleggingen waarvoor we geen data beschikbaar hebben, deze classificeren als 'no data'.

-
7. 2019 is gekozen als basisjaar vanuit de guidance van het Net Zero Investment Framework. Daarnaast is dit ook het basisjaar dat door het IPCC gebruikt is in de 1,5 graden reductiepaden die naar net zero in 2050 leiden. De 50% komt overeen met het reductiepad om de wereldwijde opwarming van de aarde te limiteren tot 1,5 graden met geen of beperkte overschrijding. [IPCC_AR6_WGIII_SPM.pdf](#).
 8. Zie bijlage voor meet methodiek
 9. Om het 1,5 graden pad richting een net zero wereld in 2050 te volgen, is carbon offsetting nodig. Dit is door het IPCC erkend: *"All pathways that limit global warming to 1.5  C with limited or no overshoot project the use of carbon dioxide removal (CDR) on the order of 100–1000 GtCO₂ over the 21st century"*. [IPCC 1,5 graden rapport](#) , p.17.

Criteria per categorie

Per categorie zijn criteria vastgesteld waar een belegging aan moet voldoen, zie onderstaande tabel. Deze criteria volgen hoofdzakelijk NZIF 2.0, maar we hebben een aantal aanpassingen gemaakt om de werkbaarheid van het raamwerk te vergroten:

- Toevoegen van een 'geen data' categorie.
- Naast een lange termijn doelstelling volstaat ook een korte-middellange termijn doelstelling om als 'committed' te classificeren.
- Bedrijven die meer dan 50% van hun omzet uit de productie van hernieuwbare energie halen classificeren als 'achieved'.
- Het criterium over kapitaaluitgaven passen we vanwege een gebrek aan data niet toe.

Daarnaast voorziet NZIF 2.0 niet in een raamwerk voor alle beleggingscategorieën die onderdeel zijn van onze portefeuille. Voor deze beleggingscategorieën hebben we zelf een methode opgesteld die de principes van NZIF 2.0 reflecteert.

Paris alignment criteria	Committed	Aligning	Aligned	Achieving
Netto nul: de emissie-intensiteit is in lijn met het regio en sector reductiepad voor 2050 en een bedrijfsmodel die het emissieniveau kan vasthouden.				✓
Emissie performance: huidige absolute of emissie-intensiteit is minimaal gelijk aan een relevant net zero reductiepad.			✓	✓
Kapitaal uitgaven dienen in lijn te zijn met een net zero reductiepad.			✗	✗
Reductieplan: een kwantitatieve set aan maatregelen om de korte- en middellange termijn doelen te behalen door broeikasemissies te verlagen en, indien relevant, groene omzet te verhogen.		✓	✓	✓
Rapportage: rapportage over operationele scope 1, 2 en materiële scope 3 emissies.		✓	✓	✓
Doelen: korte- en middellange termijn wetenschappelijk onderbouwde reductiedoelstellingen in lijn met 1,5 graden.	✓	✓	✓	✓
Ambitie: een lange termijn doelstelling consistent met een uitstoot van netto nul in 2050.	✓	✓	✓	✓

Deze tabel toont de criteria voor aandelen en bedrijfsobligaties. De criteria voor andere beleggingscategorieën verschilt enigszins, maar op hoofdlijnen is deze vergelijkbaar.

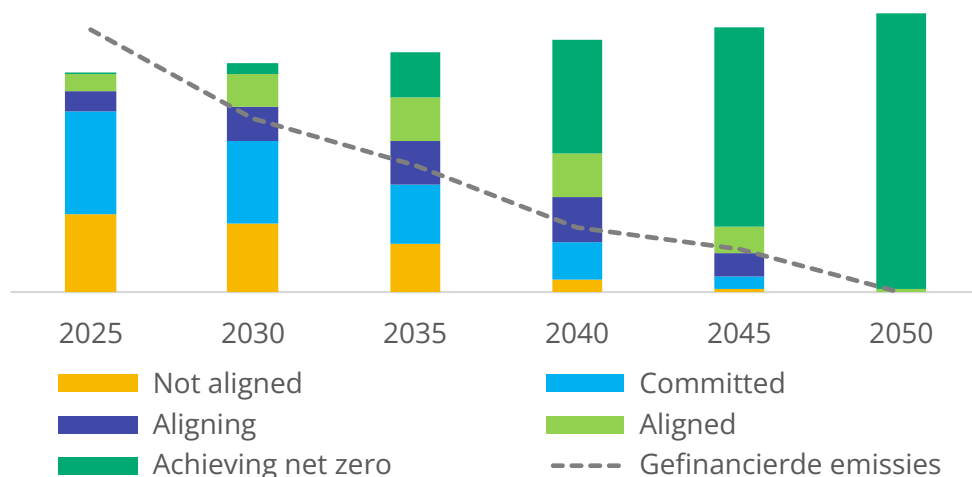
Voordelen Paris alignment

Paris alignment geeft ons informatie over de positionering van bedrijven ten aanzien van de klimaat/energietransitie. Naast informatie over de CO₂-uitstoot van een bedrijf, nemen we ook vooruitkijkende informatie over de reductiedoelen en -plannen mee. Dit stelt ons beter in staat om bedrijven te selecteren die nu en in de toekomst werken aan het realiseren van de doelen van het Parijsakkoord. Daarnaast zijn we op basis van het raamwerk in staat om bedrijven aan te spreken op hun materiële scope 3 uitstoot en vereisen we dat ze deze reduceren om te classificeren als aligning.

Afname CO₂-uitstoot

De komende jaren streven we ernaar het percentage beleggingen dat aligned, aligning of achieving is te verhogen. Deze verhoging dient op de lange termijn

ervoor te zorgen dat de absolute CO₂-uitstoot van de portefeuille afneemt, mits (!) bedrijven de gestelde reductiedoelen en -plannen nakomen. Onderstaand figuur illustreert dit. De stippellijn toont de daling in emissies over tijd en de kolommen tonen de verhoging in Paris alignment.

Verbeteraars

Om het percentage Paris alignment in de portefeuille te verhogen zetten we engagement in op verbeteraars: bedrijven die 'committed' zijn en potentie laten zien om alignment te worden. Dit zijn bijvoorbeeld bedrijven die een korte-termijn reductiedoelstelling hebben, maar waarbij een duidelijk plan ontbreekt. Om het mogelijk positieve effect van engagement te verhogen letten we ook op de gefinancierde emissies van de bedrijven.

Evaluëren en door ontwikkelen

Begin 2026 zijn we gestart met Paris alignment en later in het jaar gaan we evalueren wat het heeft gebracht. Het NZIF 2.0 en het concept van Paris alignment zijn nieuw en implementatie van de criteria is niet eenduidig. Ontwikkelingen op het gebied van datadekking, datakwaliteit, interpretatie en toepassing van het raamwerk houden we nauw in de gaten en passen deze waar mogelijk en gewenst toe.

3.2 Sustainable Development Investments

De Sustainable Development Goals (SDG's) zijn zeventien doelen die door de Verenigde Naties zijn vastgesteld om globale uitdagingen zoals armoede, ongelijkheid, klimaatverandering en biodiversiteitsverlies aan te pakken. PFZW heeft een doelstelling gesteld voor het percentage van haar belegd vermogen dat bijdraagt aan de SDG's: 30% in 2030.

Om te bepalen of een onderneming voldoende aantoonbaar bijdraagt aan de SDG's gebruiken we de methode van NetPurpose.¹⁰ We classificeren ondernemingen op basis van het percentage omzet gehaald uit activiteiten die gekoppeld kunnen worden aan één of meerdere SDG's. Sinds 2022 wordt ook de negatieve invloed van bedrijven aan één of meerdere SDG's meegenomen in deze afweging.

Deze doelstelling geldt voor de gehele portefeuille, maar beleggingen in ondernemingen die bijdragen aan de SDG's zijn in sommige beleggingscategorieën makkelijker te realiseren dan in andere. Daarom kan de bijdrage aan de SDG's per beleggingscategorie verschillen. We kiezen er voor om géén doelstellingen te plaatsen op specifieke SDG's, maar met het belegde vermogen bij te dragen aan alle zeventien doelen.

10. In 2025 heeft Net Purpose het SDI Asset Owner Platform (AOP) overgenomen. De oprichters van het SDI OAP (APG, PGGM, AustralianSuper en British Columbia) blijven een actieve rol vervullen.

Drie SDG's hebben een expliciete link met het thema natuur & biodiversiteit.

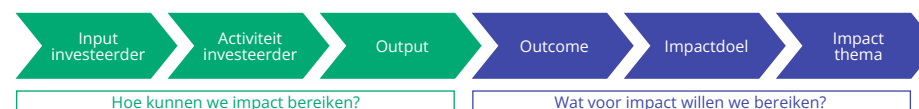
- **SDG 7 'betaalbare en duurzame energie':** hernieuwbare energiebronnen en technologieën om de energie efficiëntie te verhogen zijn essentieel om de afhankelijkheid van fossiele brandstoffen af te bouwen. Hier zijn ook investeringen in energie infrastructuur nodig, onder andere om elektrificatie van het energienetwerk mogelijk te maken.
- **SDG 11 'duurzame steden en gemeenschappen':** energie-efficiënte gebouwen voorzien van hernieuwbare of koolstofarme energie is een belangrijk onderdeel om de wereldwijde energieconsumptie te verminderen. Daarnaast is het ook van belang dat er voldoende betaalbare woningen beschikbaar zijn en dat de stedelijke omgeving veilig, inclusief, toegankelijk, en gezond is.
- **SDG 13 'klimaatactie':** de door mensen veroorzaakte klimaatcrisis zorgt voor klimaatverandering welke een bedreiging vormt voor mens en natuur. Het Parijsakkoord beoogt de effecten van klimaatverandering te beperken en landen hebben met elkaar afspraken gemaakt over hoe ze dit gaan realiseren.

3.3 Impact beleggen

Evenals binnen onze andere focusthema's willen we op het gebied van Klimaat een extra stap zetten. We streven naar meetbare impact in de echte wereld door middel van impact beleggingen. Deze beleggingen hebben de intentie om, naast financieel rendement, een positieve en meetbare impact te maken op mens en milieu. Deze definitie is in lijn met het raamwerk van het Global Impact Investing Network (GIIN).

Niet iedere belegging kan voldoen aan de vereisten voor impact. We gebruiken het Theory of Change raamwerk om deze intentie vast te leggen en te tonen hoe een belegging impact maakt.

Impact doel

PFZW heeft als impactdoel bij te dragen aan de wereldwijde energietransitie met impact beleggingen. Om de opwarming van de aarde te remmen is het essentieel dat we overstappen van fossiele brandstoffen naar hernieuwbare en koolstofarme energiebronnen. Deze transformatie is noodzakelijk om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en daarmee klimaatverandering tegen te gaan. Het omvat een breed scala aan veranderingen op het gebied van technologie, beleid, economie en gedrag, met als doel een duurzamer energielandschap. Dit is in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs.

Outcome doel

De impact doelstelling maken we concreet en meetbaar op basis van een outcome doelstelling: 15 Megaton CO₂ vermeden tussen 2024 en 2030. We meten hier de 'real-world' afname in CO₂ emissies gedurende de periode dat we een belegging in onze portefeuille hebben. Vermeden emissies betreffen scope 4 emissies: de emissies die uitblijven omdat er een minder CO₂-intensief alternatief is. Het gaat hierbij om emissies buiten de eigen waarde keten van een bedrijf. Deze maatstaf stelt ons in staat om de effectiviteit van diverse beleggingen in de energietransitie met elkaar te vergelijken. Het meten van de outcome is nieuw en ambitieus en het betreft daarom een streefcijfer dat we mogelijk later bijstellen.

Bijdrage aan de energietransitie

Er zijn verschillende manieren waarop beleggingen kunnen bijdragen aan het realiseren van impact binnen het focusthema klimaat. Ze moeten de transitie aantoonbaar versnellen en helpen het gat tussen fossiel en hernieuwbare energiebronnen te dichten. Voorbeelden van activiteiten die bijdragen aan de energietransitie zijn:

- Het ontwikkelen van zonnepalen, windparken en waterkrachtcentrales;
- Het uitbreiden van de capaciteit van bestaande hernieuwbare energiebronnen;
- Het elektrificeren van transportsystemen;
- Het ontwikkelen en produceren van sleuteltechnologieën¹¹ voor hernieuwbare energie.

11. Sleuteltechnologieën (*enabling technologies*) maken product of procesinnovaties mogelijk, bijvoorbeeld batterijopslag.

4. Hoe beperken we de negatieve effecten op het klimaat?

We beleggen alleen in ondernemingen die aan onze insluitingscriteria voldoen. Op deze manier proberen we de negatieve effecten van de portefeuille te verkleinen en aan relevante wetgeving en verplichtingen te voldoen.

We maken hierbij een onderscheid tussen de verschillende beleggingscategorieën om zo de meest effectieve insluitingscriteria toe te passen. In sommige gevallen starten we met de toepassing van insluitingscriteria op het publieke deel van de beleggingsportefeuille, voordat we deze ook toepassen in private markten. PFZW monitort en verbetert continue de insluitingscriteria. Hierbij maken we actief gebruik van de voorkeuren en wensen van onze deelnemers en kijken we naar nieuwe wetenschappelijke inzichten en databronnen.

PFZW hanteert verschillende insluitingscriteria op het gebied van klimaat. We proberen met de insluitingscriteria op verschillende energiebronnen onnodige klimaatschade tegen te gaan en nemen daarom voor een groot deel afscheid van fossiele brandstoffen.

Kolen

Ondernemingen betrokken bij de productie of het mijnen van thermische kolen en/of de productie van elektriciteit uit kolen hebben geen plek in het beleggingsuniversum. We kijken hierbij naar bedrijven die meer dan 5% van hun omzet halen uit de productie van steenkool. Dit geldt ook voor ondernemingen die meer dan 30% van hun omzet halen uit elektriciteitsopwekking uit steenkool.

Teerzandolie en Arctisch olie en gas

Teerzandondernemingen en ondernemingen betrokken bij olie- en gasboringen in het Noordpoolgebied voldoen niet aan de insluitingscriteria. Het gaat hierbij om ondernemingen die meer dan 1% van de omzet halen uit de winning en productie van teerzandolie of olie en gas in het Noordpoolgebied.

Olie en gas

Met de beursgenoteerde ondernemingen in de olie- en gassector hebben we in 2022 en 2023 engagement gevoerd om ze aan te moedigen investeringen in koolstofarme energie te vergroten. Begin 2024 hebben we dit traject geconcludeerd en enkel ondernemingen met een Paris-aligned¹² strategie in het beleggingsuniversum gehouden of ondernemingen die enkel betrokken zijn bij de handel/transport van gas. De belangrijkste verwachting van onze inclusiecriteria voor Paris-aligned is dat er tegen 2030 ten minst 30% van de energieproductiemix afkomstig moet zijn van koolstofarme oplossingen. Deze drempel is afgeleid van de energiemix in het scenario van het IEA voor netto nul emissies in 2050.

12. Paris-aligned voor de olie en gas sector wijkt af van de Paris alignment criteria op basis van het NZIF 2.0

5. Hoe zet PFZW haar rol als investeerder in?

Als belegger kan PFZW haar invloed aanwenden om ondernemingen aan te zetten tot verduurzaming. Stewardship is een essentieel onderdeel van ons beleggingsbeleid en omvat engagement, stemmen, het indienen van aandeelhoudersvoorstellen en, waar nodig, juridische procedures.

Onze pensioenuitvoerder, PGGM, voert namens PFZW engagement met verschillende ondernemingen in de portefeuille over het onderwerp klimaat. PGGM voert zelfstandig en direct met bedrijven engagement en doet dit in samenwerking met andere partijen, zoals Climate Action 100+. Ook onze externe beheerders voeren engagement op klimaat.

In klimaat-engagement richten we ons op ondernemingen in sectoren met een grote impact, zoals olie en gas, materialen, nutsbedrijven, voedsel en landbouw. Daarnaast, voeren we ook engagement met bedrijven op basis van het Paris alignment raamwerk. Het doel is ervoor te zorgen dat ondernemingen wetenschappelijk onderbouwde reductiedoelen zetten en geloofwaardige transitieplannen opstellen voor alle materiële emissies, inclusief die in de waardeketen (scope 3).

Olie en gas

Begin 2024 hebben we het engagement traject van twee jaar met beursgenoteerde olie- en gasondernemingen geconcludeerd en zijn slechts de zeven bedrijven die voldoen aan de insluitingscriteria in ons beleggingsuniversum gebleven. Het engagement met een aantal van de overgebleven olie- en gas bedrijven zetten we voort om zo hun aanpak te ondersteunen en te kijken waar aanscherping van de ambitie mogelijk is. Ook blijven we de olie- en gasindustrie jaarlijks monitoren om te kijken of er extra bedrijven zijn die voldoen aan onze insluitingscriteria. Deze bedrijven komen dan opnieuw in aanmerking voor belegging.

Materialen

Bij het mijnen van materialen zoals metalen en mineralen en het verwerken tot kunststoffen, cement en papierproducten komt veel CO₂-uitstoot vrij vanwege de grote hoeveelheid fossiele brandstof die nodig is. Daarom vragen we ondernemingen in deze sector om een emissiereductiedoelstelling op scope 1, 2, en 3 inclusief een geloofwaardig transitieplan. Beide dienen aan te sluiten bij een 1,5°C scenario. Ook vragen we de ondernemingen om een doel te zetten op het verbruik van hernieuwbare energie en elektriciteit, het aandeel gerecyclede of koolstofarme grondstoffen, en de verkoop van duurzame producten.

Nutsbedrijven

Nutsbedrijven wekken stroom op om te voorzien in de vraag naar energie. Om de wereldwijde emissies omlaag te brengen dient deze stroomopwekking steeds meer gebruik te maken van koolstofarme energiebronnen. Daarom vragen we nutsbedrijven om emissiereductiedoelen vast te stellen op basis van het Net-Zero Emissions scenario van het Internationaal Energie Agentschap (IEA). Dit betekent netto nul emissies door elektriciteitsopwekking in 2035 voor ontwikkelde markten en in 2040 voor opkomende markten.

Voedsel en landbouw

Het voedselsysteem speelt een grote rol bij klimaatverandering en is verantwoordelijk voor ongeveer een derde van de wereldwijde broeikasgasuitstoot. Om deze reden vragen we van ondernemingen in de voedselsector om emissiereductiedoelen vast te stellen die toezien op het reduceren van scope 1, 2, en 3 emissies in lijn met de doelstelling van het Parijsakkoord. Daarnaast, vragen we ondernemingen doelen te stellen om:

- De uitstoot van verwerking, productie en locaties te verminderen door de energie-efficiëntie en bedrijfsvoering te verbeteren.
- Het gebruik van hernieuwbare energie te vergroten en samen te werken met belanghebbenden in de hele waardeketen voor systeem brede actie.

Paris alignment

Om bij te dragen aan het verminderen van de wereldwijde broeikasgasuitstoot, willen we het percentage bedrijven in de portefeuille dat voldoet aan de criteria voor Paris-alignment verhogen. Dit betekent dat we met ondernemingen in gesprek gaan om ze aan te zetten tot:

- Het vaststellen van een wetenschappelijk onderbouwde CO₂-reductiedoelstelling voor alle scope 1, 2 en materiële scope 3 emissies.
- Het rapporteren over alle scope 1, 2 en materiële scope 3 emissies.
- Het opstellen van een transitieplan om de reductiedoelen te realiseren en de bedrijfsvoering in lijn te brengen met netto nul in 2050.

Systemisch engagement

Naast engagement met ondernemingen voeren we ook systemisch engagement. Dit betreft een dialoog met marktpartijen, zoals regelgevers, toezichthouders, sectororganisaties, en vermogensbeheerders, om de systemen die PFZW beïnvloeden te verbeteren. Om klimaatverandering tegen te gaan, dienen er binnen een aantal systemen transities plaats te vinden:

- Energiesector: de energietransitie naar een koolstofarm energiesysteem.
- Industrie: aansturen op efficiënt grondstofgebruik, circulariteit, en elektrificatie.
- Transport: overstap op koolstofarme brandstoffen, het verbeteren van bestaande infrastructuur en het stimuleren van openbaar vervoer.
- Landbouw en voedselsector: stoppen van ontbossing en een overstap naar duurzame landbouw en voedingspatronen.
- Financiële sector: aanzetten tot investeren in de benodigde transitie.

Om deze veranderingen tot stand te brengen gaan we in gesprek met de Europese Commissie, de Nederlandse overheid, en andere financiële instellingen.

Stemrichtlijnen

PFZW stemt tegen de herverkiezing van bestuurders van achterblijvers bij aandeelhoudersvergaderingen. Bovendien gebruikt PFZW het stemrecht om tegen klimaatplannen van bedrijven te stemmen die niet in lijn zijn met het Parijsakkoord en vóór aandeelhoudersvoorstellen van bedrijven die dat wel zijn. De stemrichtlijnen bevatten meer informatie over hoe wij richting geven aan ons stemgedrag ten aanzien van klimaat.

Stewardship beleid en rapport

In ons Stewardship beleid en rapport is een uitgebreide toelichting te lezen over de stewardshipactiviteiten op het focusthema klimaat, de focusthema's mens en gezondheid en natuur en milieu, en op andere thema's die relevant zijn voor onze beleggingen.

6. Eigen bedrijfsvoering

PFZW is een organisatie met een belangrijke maatschappelijk taak. De CO₂-uitstoot van de beleggingen is vele malen groter dan die van de eigen bedrijfsvoering. Toch voelt PFZW zich verantwoordelijk om de eisen die ze oplegt aan de markt ook zelf te implementeren en daarbij ook de eigen bedrijfsvoering te verduurzamen.

PFZW heeft de doelstelling om de operationele voetafdruk van scope 1 in 2030 te reduceren tot netto nul. Voor scope 2 emissies geldt:

- Voor onze huidige huisvesting gebruiken we enkel hernieuwbare stroom;
- We minimaliseren het energieverbruik van ons toekomstige kantoor tot een Paris proof energieverbruik;
- Zo snel als het 'energienetwerk' het toelaat gaat PFZW over op fossielvrije energie in het toekomstige kantoor.

PFZW had als doelstelling om uiterlijk in 2030 de eigen scope 1 en 2 uitstoot naar netto-nul te reduceren. Scope 1 gaat over alle directe uitstoot van PFZW. Dit is de uitstoot uit aardgas voor de verwarming en klimaatsystemen van PFZW. Scope 2 omvat de indirecte uitstoot uit ingekochte energie. Voor PFZW is het belangrijk om de volledige bedrijfs-voering te verduurzamen, ook de activiteiten die onder scope 3 vallen.

Aanpassing scope 2 doelstelling

De doelstelling voor Scope 2 moest worden aangepast vanwege de toekomstige wijziging in huisvesting. Als gevolg van de voorgenomen verhuizing naar Utrecht, zal netto-nul uitstoot niet gerealiseerd worden vanwege een verplichte aansluiting op de deels fossiele stadsverwarming. De energieleverancier verwacht pas vanaf 2035, volledig fossielvrij warmte te kunnen leveren. Wel ontwikkelen we het nieuwe kantoor met een Paris-proof energie gebruik, conform het WELL-protocol, waarbij de Paris-proof energiewaarde is bepaald door Dutch Green Building Coalition (DGBC).

Plannen

PFZW is in 2025 verhuisd naar een nieuw bedrijfspand en is ingetrokken in het kantoor van PGGM. Door deze verhuizing heeft PFZW zowel scope 1 als scope 2 gereduceerd, omdat het kantoor deels gebruikt maakt van duurzame warmte systemen, als ook stroom uit hernieuwbare bronnen.

In de toekomst (naar verwachting in 2028) verhuisd PFZW, net als haar uitvoerder, naar een nieuwe locatie in Utrecht. Deze locatie ondergaat op dit moment een renovatie. Deze nieuwe locatie heeft een BREEAM¹³-renovatie excellent ontwerpcertificaat ontvangen. Het doel is dat de huisvesting, gezamenlijk met PGGM, ook tenminste BREEAM-in Use excellent gecertificeerd is. BREEAM-NL is de methode om te beoordelen hoe duurzaam het vastgoed is en hoe het duurzaam het gebruikt wordt. Dit gaat verder dan enkel CO₂-uitstoot. Met deze verhuizing verwacht PFZW de mobiliteitsuitstoot (scope 3) verder te reduceren, doordat het gemakkelijker wordt om het OV te gebruiken voor woon-werkverkeer.

13. Building Research Establishment Environmental Assessment Method (BREEAM)

Inventarisatie scope 3

PFZW is gestart met een inventarisatie van haar scope 3 uitstoot. In het PFZW jaarverslag delen we de operationele CO₂-uitstoot. De grootste bronnen van de operationele uitstoot van PFZW zijn de beleggings-portefeuille, de dienstverlening van pensioenuitvoerder PGGM en de mobiliteit van de medewerkers. Om deze uitstoot te reduceren:

- Reduceren we de CO₂-uitstoot van de beleggingsportefeuille door de doelstellingen in dit klimaatplan.
- Zet onze uitvoeringsorganisatie PGGM stevig in op verduurzaming. Zie hiervoor het PGGM NV jaarverslag.
- Uitstoot uit mobiliteit gaat over het woon-werkverkeer, het zakelijk verkeer en het OV. Voor mobiliteit geldt dat het PFZW bestuursbureau sinds 2021 een volledig elektrisch leasewagenpark heeft. Daarnaast zijn er minder reisbewegingen naar kantoor omdat medewerkers meer vanuit huis werken.

7. Verantwoording & monitoring

Jaarlijkse rapportage

PFZW rapporteert jaarlijks over de geboekte voortgang van het klimaatplan in het jaarverslag, de Klimaatrapportage, en op de website. Op deze manier zorgt PFZW voor transparantie over de klimaatstrategie richting pensioendeelnemers, toezichthouders en andere stakeholders. De rapportage bestaat uit:

1. een toelichting op de geboekte voortgang van de (reductie)doelstellingen voor 2030 en de netto nul in 2050 ambitie;
2. een toelichting op de geboekte voortgang van de doelstelling voor klimaat impact in de portefeuille;
3. een beschrijving van de bijdrage van de gebruikte instrumenten en actieplannen onder punt 1 en 2;
4. een TCFD-rapportage inclusief rapportage over de operationele scope 1 en 2 emissies van PFZW.

Is de voortgang op één of meerdere doelstellingen minder groot dan verwacht, dan leggen we uit waarom dat het geval is. Als we een doelstelling aanpassen, staat dat ook in de rapportage.

Paris Aligned Investment Initiative Commitment

Een vereiste van het PAII-commitment is dat PFZW binnen een jaar na tekenen haar doelstellingen communiceert. Het gaat daarbij om vier typen doelstellingen:

1. een < 10-jaars reductiedoelstelling op portefeuilleniveau
2. een < 10-jaars doelstelling voor klimaatoplossingen
3. een 5-jaars doelstelling per asset class voor het percentage aligned/aligning assets in materiële sectoren
4. een 2030-doelstelling voor de operationele scope 1 en 2 emissies van PFZW

Inmiddels hebben we de volgende doelstellingen:

1. CO₂-reductie: 50% absolute reductie tussen 2019 en 2030 voor de scope 1 en 2 uitstoot van de aandelen-, krediet- en vastgoedportefeuille.
2. Klimaatoplossingen: 15 Megaton vermeden CO₂ via impact beleggingen in 2030.
3. Mate van Paris alignment: nog geen doelstelling, maar wel het streven om het percentage Paris alignment van de portefeuille richting 2030 te verhogen.
4. Operationele emissies van PFZW: de operationele scope 1 emissies van PFZW dienen in 2030 netto nul te zijn.

Governance

Het Bestuur van PFZW is verantwoordelijk voor het duurzaam beleggingsbeleid waaronder het klimaatbeleid en krijgt hierbij ondersteuning van de Commissie Beleggingen. Het ziet ook toe op de uitvoering van het beleid. De manager vermogensbeheer van het bestuursbureau ondersteunt en adviseert de Commissie Beleggingen bij haar werkzaamheden.

PFZW heeft het vermogensbeheer van de beleggingsportefeuille uitbesteed aan PGGM. Dit betekent dat PGGM uitvoering geeft aan het beleggingsbeleid van PFZW waaronder het klimaatbeleid. PGGM rapporteert elk kwartaal over de voortgang aan PFZW.

Bijlagen

Hoe meten we de CO₂-uitstoot van de portefeuille?

De uitstoot van bedrijven is onder te verdelen in scope 1, 2 en 3. Deze zijn door het Greenhouse Gas Protocol als volgt gedefinieerd:

- **Scope 1:** directe uitstoot van eigen bronnen of bronnen binnen het beheer van het bedrijf.
Voorbeeld: voor een kledingfabrikant die T-shirts produceert in de eigen fabriek is de uitstoot die hierbij vrijkomt scope 1.
- **Scope 2:** indirecte uitstoot door de opwekking van ingekochte of verbruikte energie.
Voorbeeld: om de kledingfabriek te verwarmen in de winter en te koelen in de zomer koopt de kledingfabrikant energie in bij een energiebedrijf. De uitstoot die hierbij vrijkomt is scope 2.
- **Scope 3:** indirecte uitstoot voortkomende uit het overige deel van de waardeketen.
Voorbeeld: om de shirts te maken heeft de fabrikant grondstoffen nodig van een grondstoffenproducent. De emissies die vrijkomen bij de winning en verwerking van de grondstoffen is scope 3 uitstoot. Ook de emissies die vrijkomen bij het vervoer van de T-shirts én de uitstoot die vrijkomt wanneer de consument het shirt wast en droogt, zijn scope 3 emissies.

PFZW stuurt primair op scope 1 en 2 omdat informatie over de scope 1 en 2 uitstoot van een bedrijf relatief goed beschikbaar is. Dit is niet het geval voor scope 3 uitstoot.

De meest recente informatie over de CO₂-voetafdruk van de portefeuille is te vinden in ons jaarverslag.

PFZW maakt gebruik van de drie maatstaven zoals genoemd in de tabel.

	Absolute CO ₂ -uitstoot	Relatieve CO ₂ -uitstoot	CO ₂ -intensiteit
Methode	PCAF	PCAF en SFDR	SFDR
Eenheid	Tonnen CO ₂ e	Tonnen CO ₂ e/€ mln.	Tonnen CO ₂ e/€ mln. omzet
Wat meet het?	Uitstoot van een bedrijf die op basis van het belegd vermogen toe te rekenen is aan PFZW	Totale uitstoot per euro belegd vermogen	Uitstoot per euro omzet
Wat vertelt het ons?	De hoeveelheid ton CO ₂ waarvoor PFZW verantwoordelijk is vanwege de portefeuillebeleggingen	Hoe de CO ₂ -voetafdruk van de portefeuille zich verhoudt tot die van andere pensioenfondsen	De mate van CO ₂ -intensiteit van de beleggingen in de portefeuille
Waar gebruiken we het voor?	Rapportage en doelstelling	Rapportage	Rapportage

Rapportage CO₂-uitstoot

Op dit moment rapporteren we over de CO₂-voetafdruk van de aandelen-, krediet-, vastgoed, infrastructuur, hypotheek en staatsobligatie-portefeuilles¹⁴. Daarnaast zetten we ook stappen om meer informatie te winnen over de CO₂-uitstoot van de private equity, insurance en credit risk sharing portefeuille.

14. Op basis van de strategische asset allocatie van 2025 beslaat dit ongeveer 88% van het belegde vermogen.

Scope 3 uitstoot

Scope 3 uitstoot betreft de indirecte uitstoot van een bedrijf van de delen in de waardeketen die niet vallen onder scope 1 en/of 2. Scope 3 vormt een groot deel van de wereldwijde uitstoot en is voor veel sectoren de belangrijkste emissiecategorie, bijvoorbeeld voor de energie- en vastgoedsector. Scope 3 is op te delen in *upstream* emissies – deze vinden plaats in het productieproces vóórdat het product naar de consument gaat – en *downstream* emissies – deze vinden plaats vanaf het moment dat het product naar de consument wordt vervoerd én in het gebruik van het product door de consument. Een groot deel van de scope 3 emissies komt voort uit het gebruik van het betreffende product.

Datakwaliteit

De afgelopen jaren is de datakwaliteit van scope 3 er niet significant op vooruit gegaan. Hierdoor is het aantal sectoren waarvoor wij de scope 3 emissies hebben gereduceerd als onderdeel van de CO₂-reductiestrategie binnen de aandelenportefeuille, niet toegenomen. Vanwege de ontoereikende data kwaliteit zijn scope 3 emissies geen onderdeel van de CO₂-reductiedoelstelling voor 2030. Wel stellen we aan ondernemingen de eis om scope 3 emissies te reduceren op basis van onze Paris alignment aanpak.

Lage datakwaliteit

Er zijn een aantal redenen voor de relatief lage datakwaliteit van scope 3:

- Slechts een klein percentage van de bedrijven rapporteert over scope 3 uitstoot. Nog een kleiner deel rapporteert over alle relevante emissies in de waardeketen. Dit maakt het in veel gevallen lastig om de daadwerkelijke uitstoot in kaart te brengen.
- Door het gebrek aan data van bedrijven gebruiken dataleveranciers modellen om missende data op te vullen. Deze modellen verschillen in de mate van betrouwbaarheid. Het gebruik van bedrijfsspecifieke informatie is van belang om tot een enigszins nauwkeurige benadering te komen van scope 3 emissies. Echter, gebruiken dataleveranciers voor slechts een handvol sub-sectoren (bottom-up) modellen die gebruik maken van deze bedrijfsspecifieke informatie. Het overgrote deel van de gemodelleerde data komt tot stand op basis van land- of sectorgemiddeldes waardoor de gemodelleerde cijfers verder van de werkelijkheid afliggen.
- Rapportage over scope 3 is weinig gestandaardiseerd en bedrijven hebben er beperkte ervaring mee. Bedrijven hebben op basis van het GHG Protocol de keuze uit drie methodes om te bepalen welke scope 3 emissies aan hen toe te rekenen zijn en vervolgens hebben ze zes verschillende methodes om deze uitstoot te berekenen. Dit komt de juistheid en compleetheid van de gerapporteerde data niet ten goede.
- De waardeketen van bedrijven is lang, hetgeen het bepalen van de scope 3 voor bedrijven bemoeilijkt. Ook dit komt de kwaliteit van de gerapporteerde data niet ten goede.

Dat de datakwaliteit van scope 3 nog niet toereikend is, merkt ook de DNB op. Zij nemen de gegevens niet mee in hun analyse over CO₂-voetafdruk.¹⁵ Ook onderzoek (Busch et al., 2022)¹⁶ laat zien dat er weinig consistentie is tussen de gemodelleerde scope 3 uitstoot van verschillende dataleveranciers.

15. Berkhout, A., Dijk, J., Husby, T. (2023). Dynamics of the carbon footprint of financial institutions: a decomposition approach. DNB Analysis series, p.15.

16. Busch, T., Johnson, M., en Pioch, T. (2022). Corporate carbon performance data: Quo vadis?. Journal of Industrial Ecology, 26(1), 350-363.

Het reduceren van de wereldwijde scope 3 uitstoot

Ondanks gebrekkige datakwaliteit zijn er verschillende manieren om bij te dragen aan het verlagen van de scope 3 uitstoot:

- Verhogen van het percentage Paris alignment: meer bedrijven met een reductiedoelstelling op scope 1, 2, én 3 emissies betekent dat deze emissies over tijd afnemen, mits (!) bedrijven zich aan hun woord houden.
- Het klimaat impact doel draagt bij een vergroten van de capaciteit van hernieuwbare energie. Hoewel de opwekking van elektriciteit onder scope 2 valt, is het gebruik van opgewekte elektriciteit scope 3.
- Ook engagement met CO₂-intensieve sectoren en de insluitingscriteria zorgen voor een reductie van de scope 3 portefeuille emissies.

Carbon offsets

Carbon offsets is een verzamelnaam voor de methoden die actief broeikasgassen verwijderen uit de atmosfeer en deze opslaan. De wereldwijde broeikasgasuitstoot moet worden teruggebracht tot netto nul in 2050 om het 1,5°C scenario te behalen. Des te meer emissies blijven toenemen, des te meer er gebruik gemaakt moet worden van carbon offsets.

PFZW erkent dat carbon offsets een belangrijke rol zullen spelen op de weg naar klimaatneutraliteit. Echter gebruiken en rapporteren we carbon offsets niet. Wel houden we de ontwikkelingen van verschillende carbon offset methoden die het IPCC erkent, in de gaten.

Carbon offset methodes

Het verwijderen en opslaan van broeikasgasemissies uit de atmosfeer kan op basis van natuur- of technologie gebaseerde oplossingen of een combinatie hiervan. Op dit moment verwijderen natuur-gebaseerd het meeste CO₂, maar het volume is verre van voldoende om de CO₂ uitstoot als gevolg van ontbossing te compenseren. Technologie gebaseerde methoden zijn leveren betere lange-termijn resultaten, maar zijn ook veel duurder. Daarom zijn technologie gebaseerde methode goed voor slechts 0,1% van de huidige CO₂-verwijderingen.

De tabel toont een omschrijving van de methodes inclusief het mitigatiepotentieel (2050) en de technische volwassenheid van de methode (Technology Readiness Level, TRL).¹⁷

Methode	Omschrijving	Mitigatie potentieel*	TRL
Bebossing en herbebossing	Het aanleggen of herstellen van bossen om de directe opname en opslag van CO ₂ in de bodem en biomassa te vergroten.	0,5 – 10	8 – 9
Koolstofopslag in bodem (SCS)	Het aanpassen van het bodembeheer zodat koolstof wordt vastgelegd in de bodem.	0,6 – 9,3	8 – 9
Bio-energie met CO₂ afvang en opslag (BECCS)	Het gebruik van biomassa als energiebron via een biomassacentrale. De CO ₂ -uitstoot van het proces wordt afgevangen en permanent opgeslagen.	0,5 – 11	5 – 6
Directe CO₂-verwijdering en -opslag (DACCS)	Het rechtstreeks filteren van CO ₂ uit de atmosfeer door CO ₂ in contact te brengen met een vloeibare of vaste chemische stof waaraan het zich bindt.	5 – 40	6
Biokool	Het transformeren van biomassa naar biokool door pyrolyse, bij uitspreiding over land verhoogt dit de CO ₂ opslag.	0,3 – 6,6	6 – 7
Oceaan alkalisering	Het vergroten van de CO ₂ -opslag van de oceaan middels oceaan alkalisering.	1 – 100	1 – 2
Oceaan bemesting	Het vergroten van de CO ₂ -opslag van de oceaan middels oceaan bemesting.	1 – 3	1 – 2
Versnelde verwerking mineralen	Het versnellen van het natuurlijke mineralisatieproces wat CO ₂ uit de atmosfeer omzet in ionen voor langdurige CO ₂ -opslag.	2 – 4	3 – 4

* Eenheid Gton CO₂/jaar

17. IPCC (2014), Climate Change 2014 Synthesis Report en Royal HaskoningDHV (2022), Quicksan behoefte naar onderzoeksprogramma gericht op negatieve CO₂-emissie.

Begrippenlijst

Stewardship

Stewardship omvat het direct en indirect invloed uitoefenen op ondernemingen en fondsen waarin belegd wordt. Dit omvat engagement (constructieve dialoog), het gebruik van stemrechten bij aandeelhoudersvergaderingen, het indienen van aandeelhoudersvoorstellen en, indien nodig, juridische procedures als aandeelhouder (shareholder litigation).

Duurzaam

In de kern is 'duurzaam' een bepaalde staat die lang durend kan voortbestaan. In de context van duurzaam beleggen en/of een duurzame wereld, duidt duurzaam op een wereld of een belegging die ontwikkelt naar of bijdraagt aan een economische, sociale en milieuvriendelijke toekomst voor de aarde en voor huidige en toekomstige generaties. Deze definitie concretiseren we verder door het te koppelen aan de duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) van de Verenigde Naties. Het SDG raamwerk hanteren we als raamwerk voor duurzaamheid.

Oxford English Dictionary. (n.d.). Sustainable, adj. sense 3.a. Retrieved September 2023, [Oxford English Dictionary \(oed.com\)](https://www.oed.com)

Duurzame belegging

Een duurzame belegging is voor PFZW een belegging waarvan de producten of diensten bijdragen aan de SDG's volgens de Sustainable Development Investments (SDI's) methodologie. Ook impact beleggingen en Paris aligned beleggingen zien wij als duurzame beleggingen. Deze definitie betreft een eigen beleidsmatige invulling van het begrip duurzame belegging. Zij kan afwijken van de definitie van 'duurzame belegging' zoals opgenomen in de Europese Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR). Voor wettelijke rapportage onder de SFDR wordt de daarin vastgelegde definitie toegepast.

Duurzame of leefbare wereld

Een wereld waarin de 17 duurzame ontwikkelingsdoelen (Sustainable Development Goals) van de Verenigde Naties zijn bereikt.

Engagement

Het hebben van een constructieve dialoog met ondernemingen in de beleggingsportefeuille of marktpartijen zoals regelgevers, toezichthouders en sectororganisaties. Deze dialoog heeft als doel een vooraf vastgestelde (gedrags)verandering te realiseren.

ESG

Engelse afkorting voor Environmental, Social and Governance. In het Nederlands staat dit voor milieu, mens en goed bestuur.

Impact beleggen

Impact beleggingen hebben de intentie om naast een financieel rendement een positieve, meetbare impact te maken op mens en/of milieu.

Kapitaalallocatie

Het alloceren van kapitaal naar beleggingen.

Langetermijn-waardecreatie

Het creëren van waarde op de lange termijn. Wij zijn ervan overtuigd dat dit alleen kan indien risico, rendement en duurzaamheid allemaal worden meegewogen in beleggingskeuzes.

SDG/SDI

Sustainable Development Goals (SDGs) zijn de 17 doelen die de Verenigde Naties hebben vastgesteld om uiterlijk in 2030 te worden gerealiseerd. PFZW draagt bij aan het behalen van deze doelen door te beleggen in Sustainable Development Investments (SDIs): beleggingen die aantoonbaar bijdragen aan één of meer SDGs. Voor de identificatie en classificatie van SDIs maakt PFZW gebruik van het raamwerk dat oorspronkelijk is ontwikkeld door het SDI Asset Owner Platform (AOP) en dat inmiddels wordt beheerd door Net Purpose.

Vormgeving beleggingsuniversum

Het samenstellen van het beleggingsuniversum door rekening te houden met bepaalde minimum normen op het gebied van mens en milieu.

Goede oude dag of goed pensioen

Een goed pensioen of oude dag betekent dat deelnemers hun oude dag kunnen doorbrengen, met financiële zekerheid, kwaliteit van leven, maatschappelijke betrokkenheid en de mogelijkheid om van hun pensioen te genieten in een leefbare wereld.

Klimaatadaptatie

Klimaatadaptatie is het proces van aanpassing aan de daadwerkelijke en verwachte klimaatverandering en de gevolgen daarvan (IPCC AR5).

CO₂

Wanneer we spreken over CO₂ bedoelen we vrijwel altijd CO₂ equivalenten (CO₂e). Het broeikasgaseffect van de andere broeikasgassen is hierin omgerekend naar een CO₂-equivalent om het totaal effect inzichtelijk te maken. CO₂ equivalenten omvatten alle broeikasgassen zoals deze zijn erkend in het Kyoto Protocol: koolstofdioxide, methaan, stikstof dioxide, fluorkoolwaterstoffen, perfluorkoolstoffen en zwavelhexafluoride.

Klimaatverandering

Een verandering van het klimaat wat direct of indirect toe te wijzen is aan menselijke activiteiten die de samenstelling van de globale atmosfeer veranderen en boven op de natuurlijke klimaatvariaties komt over een vergelijkbare tijdsperiode (UNFCCC, 1992, Art. 1).

Carbon offsets

Carbon offsets zijn methoden die actief broeikasgassen verwijderen uit de atmosfeer en deze langdurig opslaan.

Netto nul

Netto nul betekent dat de totale wereldwijde uitstoot van alle broeikasgassen minus het totaal verwijderde broeikasgassen uitkomt op maximaal nul. In het Parijsakkoord is namelijk afgesproken om de opwarming van de aarde te limiteren tot well-below 2 degrees en te streven naar maximaal 1.5 graden temperatuurstijging. De wereldwijde uitstoot moet in 2050 netto nul (net zero) zijn om het doel van 1,5 graden te halen.

NZIF

Net Zero Investment Framework

PAII-Commitment

PAII-Commitment Paris-Aligned Investment Initiative Net Zero Asset Owner Commitment.

Paris alignment

Paris alignment verwijst naar het in lijn brengen van broeikasgasemissies met de doelstelling van het Akkoord van Parijs om de opwarming van de aarde te beperken tot minder dan twee graden en te streven naar maximaal 1,5 graden. In de portefeuille bepalen wij of bedrijven hieraan voldoen op basis van de criteria van het Net Zero Investment Framework 2.0 (NZIF 2.0). Bedrijven of managers die tenminste een korte termijn reductiedoelstelling hebben, rapporteren over hun emissies, en een plan hebben om deze reductie te realiseren, classificeren we als Paris aligning.

Scope 1, 2 en 3

De CO₂-voetafdruk van een bedrijf is op te delen in scope 1, 2 en 3: 5. Scope 1: directe uitstoot van eigen bronnen of bronnen binnen het beheer van het bedrijf. 6. Scope 2: indirecte uitstoot door de opwekking van ingekochte of verbruikte energie. 7. Scope 3: indirecte uitstoot voortkomende uit het overige deel van de waardeketen. Hierin volgen we de definitie van het Greenhouse Gas Protocol (GHGP).

SFDR

De Sustainable Finance Disclosure Regulation is een Europese verordening. Deze bevat de duurzaamheidsvereisten voor financiële instellingen die vanaf maart 2021 gelden.

Insluitingscriteria

Beleggingen moeten aan onze minimum duurzaamheidsnormen voldoen. PFZW neemt enkel beleggingen op in het beleggingsuniversum die aan al deze normen voldoen.

Verbeteraars

Beleggingen die het potentieel hebben om positief bij te dragen aan ecologische en/of sociale doelstellingen. Het verbeteringspotentieel bepalen we door een robuuste, op bewijs gebaseerde standaard.

Positieve bijdrage beleggingen

Positieve bijdrage beleggingen verbeteren het duurzaamheidsprofiel van de gehele portefeuille en dragen bij aan ecologische en/of sociale doelstellingen. Dit wordt gemeten in het % van de beleggingen. PFZW kijkt hierbij naar bedrijven die classificeren als SDI's en naar Paris alignment.

Neutralen

Beleggingen die voldoen aan de minimum duurzaamheidseisen van PFZW, maar niet aan één van de andere classificatie eisen.

Een kanttekening bij dit klimaatplan

Invloed PFZW

Als pensioenbelegger heeft PFZW een zekere mate van invloed via de beleggingen, maar deze invloed kent grenzen. PFZW heeft de keuze om ondernemingen wel of niet op te nemen in de beleggingsportefeuille. Op deze manier kan PFZW beleggen in bedrijven die bijdragen aan de energietransitie en het verlagen van de wereldwijde uitstoot. Daarnaast heeft PFZW indirect invloed op de bedrijfsactiviteiten van deze ondernemingen. Dit geven we vorm in ons stewardship beleid. We werken samen met de ondernemingen en/of beheerders van onze beleggingen en oefenen invloed uit om ze te stimuleren tot meer duurzame bedrijfsvoering. We doen dit zo veel mogelijk samen met andere beleggers en in samenwerking met beleidsmakers, omdat we samen meer kunnen bereiken dan alleen.

Stewardship biedt echter geen garantie op succes. Indien ondernemingen ondanks onze aansporingen geen stappen zetten richting verduurzaming, zijn verdere mogelijkheden voor ons beperkt.

Afhankelijkheden

Bij het opstellen van klimaatbeleid zijn we ons bewust van onzekerheden en afhankelijkheden rondom overheidsbeleid en marktontwikkelingen in de periode tussen nu en 2050. Het is onduidelijk in hoeverre overheden beleid en wetgeving aanpassen en implementeren om verdere reductie van broeikasgassen af te dwingen. Het is daarmee ook onzeker in hoeverre ondernemingen, consumenten en andere marktpartijen verandering inzetten. Ook de mate van technologische vooruitgang bepaalt de mate waarin diepgaande reductie mogelijk is.

De snelheid waarmee de wereld beweegt richting klimaatneutraliteit is een factor die medebepalend is voor hoogte van onze klimaatambities. Hoewel duurzaam beleggen en rendement hand in hand kunnen gaan, dienen er wel voldoende bedrijven te zijn die een dergelijk pad richting verduurzaming (willen) volgen.

Evaluatie

De doelen en acties van dit Klimaatplan evalueren we periodiek. Hierbij monitoren we de voortgang en stellen doelen bij wanneer externe ontwikkelingen de ambities inhalen, zowel in positieve als negatieve zin.

Versiebeheer

Versie	Publicatiedatum	Meest relevante aanpassingen
1	Juli 2022	-
2	Mei 2023	• Aanpassing: overstap op een absolute CO₂-doelstelling (voorheen een relatieve CO₂-doelstelling) • Doelstelling op EU Taxonomie klimaatbeleggingen toegevoegd • Toelichting engagement traject met de olie- en gassector • Toevoeging CO₂-intensiteitdoelstellingen en uitleg voor aandelen en krediet • Toevoeging 2025 doelen en uitleg voor vastgoed en infrastructuur • Update informatie over staatsobligaties, credit risk sharing, insurance, en hypotheken • Toevoeging informatie over eigen bedrijfsvoering PFZW • Toevoeging bijlagen over CO₂-maatstaven en scope 3 uitstoot
3	Maart 2024	• Toevoeging klimaatimpactdoelstelling • Toevoeging informatie over actief aandeelhouderschap en biodiversiteit • Toevoeging klimaatactieplan voor Climate and Energy Transition Solutions (CETS) • Toevoeging bijlagen over negatieve emissie oplossingen, duurzame beleggingen, en de beleggingsportefeuille
4	April 2026	• Aanpassing: doelstelling klimaat-SDG's en EU Taxonomie beleggingen verwijderd • Aanpassing: CO₂-doelstelling faseert niet langer scope 3 emissies in • Structuur document aangepast om aan te sluiten bij de andere duurzaamheids informatie op de website • Toevoeging van de Kanttekening bij het klimaatplan • Verwijdering bijlage over 'duurzame beleggingen' en 'de beleggingsportefeuille van PFZW'

Pensioenfonds

Zorg & Welzijn

Pensioenfonds Zorg en Welzijn

Noordweg Noord 150

Postbus 117, 3700 AC Zeist

pfzw.nl

706918 augustus 2026